

KUURÖMYKKÄIN LEHTI

1920

Kahdeskymmenesviides vuosikerta

HELSINGISSÄ 1920
K. F. PUROMIEHEN KIRJAPAINO O. Y.

Sisällysluettelo.

Uusi vuosi	1	Johtaja Iivari Savolainen 50-vuotias (kuvalla), <i>E. J. P.</i>	43
Rouva Maria Hirn (kuvilla)	2	Muistelmia Jyväskylän kokouksesta (kuvilla), <i>Kynä</i>	44
Tilta Killinen (kuvalla)	3	Seitsemäs yleinen kuuromykkäin kokous	46
Walter Stadius (kuvalla)	3	Kuuromykkäin urheilupäivä Jyväskylässä, <i>Ikiliikkuja</i>	48
Urheilijatovereille! (kuvilla), <i>Tuula</i>	4	Viisikymmenvuotiaita. G. E. Qvarnström ja Anna Andersén (kuvilla)	49
Kirje Nuutilan k.m. poikain maatalouskoulusta, <i>Yrjö Kuusela</i>	5	Kesäkuun kuva maalaistalosta (runo), <i>Toivo Tuomola</i>	49
Laanilan kasvitarha- ja talouskouluun, <i>E. J. P.</i>	5	Matkakuvauksia Karjalasta, <i>Laina Vainola</i>	50
Innostumaan ja innostamaan! (kuvalla), <i>Valter Harlin</i>	9	Mitä on itsekunnioitus? <i>Laina Vainola</i>	52
Paikan muuttamis-innon jäähdyttäminen eli kun va- lehellä oli lyhyet jäljet, <i>I. Ojala</i>	10	Apulaisia, <i>Anna</i>	53
Puhe, <i>J. K. Palomaa</i>	12	Hiljainen kokous, <i>Veräjän-Mikko</i>	54
Kuuromykät lentäjinä	13	Aistiviikkokoulujen opettajain 3:s yl. kokous Perttu- lan kasvatustaloksella, <i>J. K. Palomaa</i>	57
Kotiopintokirjoista sananen, <i>Naema Helsingius</i>	17	Oppilailleni, <i>I. Savolainen</i>	59
Porvoon hiippakunnan piispa Herman Råbergh † (kuvalla)	17	Särkyneitä toiveita, <i>Ingmar</i>	60
Tekla Sofia Holmström † (kuvalla), <i>Plm</i>	18	Mitä on elämä?	61
Alma Uhlén † (kuvalla), <i>H. N.</i>	19	Lausuntokilpailut, <i>Plm</i>	62
Kertomus Suomen Kuuromykkäin Liiton toiminnasta v. 1919, <i>Julia Stadius</i>	20	Naema Helsingius (kuvalla)	65
Heimariin ja Laanilaan kasvitarhanhoitoa oppimaan! <i>E. J. Pesonen</i>	21	Juoppoutta vastustamaan	66
Kiitos	22	Tervehdys Heimarista, <i>Elsa Kämäräinen</i>	67
Äitien päivä	25	Muutama sana eläinten puolesta, <i>Laina Vainola</i> ..	68
Suomen Kuuromykkäin Liiton vuosikokous	26	Syksylle, <i>Elsa K:nen</i>	69
Suomen K.m. Liiton haaraosastojen vuosikertomuk- sista	26	Pettymyksiä, <i>Anna</i>	70
Kutsumus 4:nteen yl. k.m. urheilujuhlaan Jyväsky- lässä kesäkuun 7 p:nä 1920	27	Aapo Jukola (kuvalla)	73
Kuuromykkäin Urheiluliiton perustava kokous ..	28	Mitä voimme tehdä itsenäisyysellemme kohottamiseksi k:mykkäin keskuudessa, <i>Elin Raitio</i>	74
Helsingin kuuromykille, <i>Julia Stadius</i>	29	Kuuromykät ja maataloustyöt, <i>Valter Harlin</i>	75
Työn ilo onnen tuoja, <i>Valter Harlin</i>	33	Kuuromykkäin päivät	77
Kutsumus Suomen kuuromykkäin 7:nteen, yleiseen kokoukseen Jyväskylässä kesäk. 5 ja 6 p:nä 1920	34	Puhe, <i>J. K. Palomaa</i>	77
Maanviljelys ja sen itseharjoitus, <i>A. Haari</i>	34	Puhe, <i>Ebba Pesonen</i>	79
Kirje Amerikasta, <i>Tyyne Lahti</i>	35	Kuuromykät huomatkkaa!	80
Veli Ikiliikkuja, <i>Tuula</i>	36	Itseopiskelu ja itsekasvatus, <i>Laina Vainola</i>	81
Kirje Kajaanista, <i>Anna H. Väisänen</i>	37	Puhtaudesta I, <i>H. N.</i>	82
Messut, <i>Plm</i>	38	Opettaja Aapo Jukolan muistoksi, <i>Laina Vainola</i> ..	83
Rahankerääjille	39	Muistojuhla Aapo Jukolan kuoleman johdosta	84
„Kuuromykkäin Lehti“ 1896—1920 (kuvilla), <i>I. Sa- volainen</i>	41	Pieniä vertauksia jokapäiväisestä elämästä, <i>Anna</i> ..	84
		Esitelmä, <i>Elias Savisaari</i>	85
		Eräs rippikoulumuisto, <i>Elsa Kämäräinen</i>	86
		Lontoon kuuromykkäinkouluista	87
		Karjalan saloilta, <i>k.m. matkapappi</i>	88

Onnellista Uutta Vuotta 1921.

Helsingistä: Solveig ja Eino Karilas, S. Vuokko, Alma ja Antti Honka, Maiju Mikonsaari, Lauri Mikkola, Astra ja J. Lahoniitty, Wilho Salovaara, Amanda Stam, J. K. Luomajoki, Weijo, Siiri ja F. Mattila, Emilia From, Olga Aalto, Elin Luoto, H. Levin, Hilda ja A. Antikainen, Yrjö Mallenius, Olga ja Osk. Vilander, K. Mikkola, Axel Norstedt, O. Wetzell, W. Nurmo, Sandra Sedler, Sävele Angervo, John Sundberg, Helmi ja Huugo Nyberg.

Tampereelta: Sylvia, Mauri, Pauli ja Kaarlo Koskela, Beda Kivimäki, Miina ja Viktor Karlstedt perh., Saara ja Kaarlo Hellén, Viktor Salonen, Tilda ja Heikki Helin perh., Sofia ja Aug. Helminen perh., Alma Nurminen, Hilda ja Taavi Anttila perh., Lyyli Branthin, Fanny Granfors, Stiina Anttila, Siiri Talvia, „Solveig“ & „Tuula“, M. Mikkolainen, Paulina Kari, Ester Sillanmäki, Saimi Sinkkanen, Elsa ja Hanna Sillankorva,

Tyyne ja Kalle Kinos perh., Mimmi ja Ivar Peltomäki perh., Eva ja Juho Talvia perh.

Orinattilasta: Lyyti ja Eino Maunula, Hilja Koskinen.

Iitin Sääksjärveltä: Lennart ja Hilda Mäkelä, Anna Puttila, Maria ja Kaapro Kaisla, Toivo Backman, Nestor ja Ida Koivisto.

Kymintehtaalta: Eemil Kettula, Aino Kantola, Naimi Lehtinen, Rikard ja Miina Stenroos, Helli Pietarinen.

Killinkoskelta: Iida ja M. Hakala, Aino Maunu.

Askaisista: Yrjö Varjonen.

Lahdesta: Kustaa Leppänen, Paavo Laaksonen, Kosti Remmi.

Lokalahdelta: Astrid Kanerva.

Lappeenrannasta: Lovisa ja Jalmari Arponen, Sulo ja Toivo Arponen, Ida Uronen, Vilho Laihtainen.

==== Tilatkaa ====

KUUROMYKKÄIN LEHTI

vuodeksi 1921.

Kuuromykkäin Lehti ilmestyy ensi vuonna, v. 1921, samankokoisena ja samaan suuntaan toimitettuna kuin tähänkin asti. Se sisältää opettavaa, hyödyllistä ja huvittavaa lukemista Suomen kuuromykille ja heidän ystävilleen. Siihen otetaan tietoja maamme kuuromykkäin elämästä ja harrastuksista. Lehti koettaa voimainsa mukaan seurata heidän rientojaan. Myöskin hankitaan lehteen kuvia sen mukaan kuin varat riittävät.

Jokaisen kuuromykän pitää tilata oma lehtensä! Ja jokaisen kuuromykän pitäisi hankkia lehdelleen uusia tilaajia tuttavainsa ja sukulaistensa piiristä.

Kuuromykkäin Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa 8 sivuisena. Sen tilaushinta on 10 markkaa.

Lehteä voi tilata kaikista postikonttoreista maalla ja kaupungeissa. Myös voi tilauksen lähettää Suomen Kuuromykkäin Liiton toimistoon, os. Helsinki, Rikardinkatu 2.

Toimitus:

J. Sundberg,
Puistokatu 9.

Huugo Nyberg,
Johanneksentie 4.

Rahainkeräys kuuromykkäin miesten vanhainkodin hyväksi.

(Jatk.)

Antti Ruotsalainen, kuuro Helsinki 120: —; Anna Andersén, neiti Porvoo 100: —; Matti Yliuopa, Jalasjärvi 56: 65; A. Tolpo, Viipuri 20: —; K. F. Lehtinen, Huittinen 40: —; Yrjö Alasalmi, kuuro Kestilä 70: —; Suoma Kuutti, kuuro Sammaljoki 25: —; Sofia Ukkola, Haukipudas 150: —; Anna Aittakumpu, Kuusamo 95: —; Risto Honkimaa, kuuro Riipan pys. 33: 25; Liisa Kallio, kuuro Ylistaro 104: —; Juho Erkkilä, Haapajärvi 30: —; Sandra Niemi, Lohtaja 51: 15; Eliö Raitio, kuuro Porvoo 250: —; Liisa Välikilä, Jalasjärvi 39: 50; N. Hermansson, neiti Mikkeli 200: —; O. Saarivirta, rovasti Kokemäki 50: —; Yrjö Kuusela, kuuro Rovaniemi 1: —; Frans Haag, Hanko 70: —; Alice Vesterlund Porvoo 15: —; L. Arrhenius, Turku 660: —; J. Vallenius, kuuro Turku 42: —; J. F. Talvia, kuuro Kiikka 10: —; Iida Ritala, emäntä Kiikka 10: —; Elin Virtanen, Turku 81: —; Vthori Perälä, Teuva 52: —; Edit Salo, Mäntsälä 25: —; Juho R. Hakko, kuuro Laihia 89: 25; Mikko Eskola kuuro, Laihia 109: 25; Elvira Ampuja, kuuro Viipuri 90: —, I. L. Roos, kirkkoh. Kemiö 20: —; Aina Vialen, neiti Pieksämäki 60: —; Martta Tammi, kuuro Turku 20: —; Max Söderholm, pastori Pornainen 10: —; E. J. Karanen, kirkkoh. Somero 40: —; Isak Ojala, kuuro Salo 414: 50; Saara Friberg, neiti Paimio 375: —; B. V. Sandell rovasti, Nakkila 15: —; K. Blomroos rovasti, Korpo 70: —; S. Wuoti kuuro, Turku 70: —; Janne R. Andersson, Kuusankoski 10: —; Kolehti Antreassa hartauskokouksessa 27: 75; Tyyne Kinon, Tampere 10: —; Anna Tommiska, Säkkijärvi 4: —; Kalle Hintikka, Huttulan pys. 23: —; K. A. Somppi, Ylistaro 42: —; Frans Wirtanen, Kurikka 10: —; Anna Richter rouva, Helsinki 200: 75; Maiju Pirilä neiti, Ylistaro 10: —; Jaakko Hanhikangas, Lappajärvi 35: —; Hilja Kakko kuuro, Kuivaniemi 10: —; Helmi Nirva kuuro, Ylistaro (2 list.) 160: 50; Lyyli Korvenala, Kouvola 103: 75; I. A. Björklund rovasti, Mustasaari 75: —; J. Karsten rovasti, Wärtsilä 10: —; J. E. Kallas pastori, Pöytyä 10: —; Eino Kokko, Sortavala 10: —; Elli Heikinheimo rouva, Keuruu 50: —; Iisakki Härkämäki, Jalasjärvi 50: —; Heikki Siniluoto, Saloinen 2: —; H. W. Maja pastori, Kiikka 10: —; K. E. Bergroth rovasti, Karkku 20: —; J. F. Silvander rovasti, Nastola 70: —; Kaarle Helenius rovasti, Rauma 15: —; H. W. Linkonen rovasti, Salo 70: 25; Elma Ignatius rouva, Helsinki 40: —; Kalle Maunu, Virrat 102: 50; J. Järvinen, Tarvasjoki 11: 75; Oskar Tiilikka, Toholampi 27: —; Karolina Satama, Säkkijärvi 4: —; Yrjö Lehtonen kuuro, Äänekoski 10: 50; Mandi Eklund neiti, Pori 10: —; K. M. Strandman 20: —; Pekka Kuivalainen, Salmi 20: —; Hilma Korpi, Kainasto 27: 50; Edv. Ware kirkkoh., Kiukainen 25: —; Janne Koukkala kuuro, Yli-Simo 26: —; H. Hermonen rovasti, Luvia 10: —; Heikki ja Maria Vinni, Enso 26: 50; Tyyne Ylispankari kuuro, Vimpeli 40: —; Sanna Rintala kuuro, Ylihärmä 65: —; Tauno Haaranen kuuro, Kuopio 17: —; Alfrida Heinonen, Halikko 5: —; Alfred

Heinonen kuuro, Halikko 50: —; Alma Jalava kuuro, Turku 22: —; Anshelm Holttinen kuuro, Valkjärvi 9: —; Simo Paavilainen kuuro, Säkkijärvi 110: —; Juho Wiittanen, Turku 1: —; W. Kallio, Turku 10: —; Matti Skyttä kuuro, Hämeenlinna 116: —; Eetu Heikkinen kuuro, Suomussalmi 10: —; Antero Suna kuuro, Enso 270: 25; Olga Toivonen kuuro, Padasjoki 25: —; Elias Ainali, Himanka 16: —; Elli Eloranta kuuro, Turku 101: —; Vilho Kujala kuuro, Kauhajoki 125: —; J. K. Mäkinen rovasti, Alastaro 50: —; Kalle Wästilä, Parkano 76: —; Iida West, Merikarvia 13: 50; Emanuel Antila kirkkoh., Mietoinen 50: —; Adna Salama neiti, Savonlinna 36: 50; Aleksanteri Pennanen, Kaavi 50: 85; Fiina Koskinen opetti, Mikkeli 100: —; F. W. Tommila kirkkoh., Parkano 50: —; Sandra Nokelainen, Parikkala 7: —; Maria Wikstedt kuuro, Turku 136: 75; Jalmari Elmen kuuro, Turku 13: —; Hilda Erving neiti, Laihia 5: —; Aune Marie Nordman neiti, Tenala 117: —; Vappu Sjödah, neiti 13: —; Martta Lyytinen kuuro, Keitele 40: 75.

Huom! Postimaksut taas korotetut.

Helmikuun 1 päivästä ovat postimaksut korotetut seuraavasti:

Kirje maksaa 1 mk. jos se ei paina yli 20 grammaa. Raskaampi kirje maksaa 2 mk. j. n. e.

Postikortti maksaa 60 penniä.

Ristisiteet (painotuotteet, asiakirjat, tavaränäytteet) maksavat 30 penniä 50 grammalta.

Paketit maksavat 4 mk. jos ne painavat 1—3 kiloa.

Sisäänkirjoitusmaksu on 1 mk.

Pyydämme kuuromykyä panemaan kirjeisiinsä oikeat postimerkit. Usein saamme kuuromykyiltä kirjeitä, joissa on *liian vähän* postimerkkejä. Silloin saamme maksaa lunastukseksi niistä kaksinkertaisen hinnan. Siis: *oikeat postimerkit!*

Toimitus.

Kihloissa:

Fanni Laikola ja Heikki Konu

Alavus.

Kalajoki.

Lempi Lehtonen Matti Hämäläinen

Loppi

11—20.

Viitasaari

KUURROMYKKÄIN LEHTI

SUOMEN KUURROMYKKÄINLIITON ÄÄNENKANNATTAJA

N:o 1. Tammikuu.

TOIMITTAJAT:
JOHN SUNDBERG HUUGO NYBERG
Vastaava. Toim. sihteeri.

25:s vuosik. 1920.

— Tilauksia vastaanotetaan kaikissa postitoimistoissa. — Hinta 4 mk. koko vuodelta. —

Uusi vuosi.

Uusi vuosi on taas alkanut. Vanha vuosi on loppunut.

Kun ajattelemme loppunutta vuotta 1919, niin muistamme sen kuluessa tapahtuneen monta tärkeää tapausta. Vuoden 1919 alussa oli maassamme vielä vaikea elintarvepula. Meillä oli vain vähän leipää, viljaa ja muuta syötävää. Ihmiset pelkäsivät nälkää. Silloin tuli Suomen valtionhoitajaksi kenraali *Kustaa Mannerheim*. Hän oli aikaisemmin matkustanut Ranskassa ja Englannissa keskustelemassa Suomen asioista niitten maitten hallitusten kanssa ja pyytämässä, että Suomi saisi ostaa viljaa ja elintarpeita Amerikasta y.m. Ranska, Englanti ja Ameriikka luottivat Mannerheimiin. He lupasivat Suomelle ruokavaroja ja muuta tavaraa. Heti vuoden alkupuolella rupesi Suomeen tulemaan ruis- ja vehnä jauhoja, ryynejä, sokeria y.m. syötävää. Mannerheim sai nälänhädän poistumaan Suomesta. Elämä tuli meillä paremmaksi v. 1919 alkupuolesta lähtien.

Kenraali Mannerheimin ollessa valtionhoitajana muuttuivat myös Ranska, Englanti, Ameriikka, Italia, Jaappani y.m. valtiot ystävällisiksi Suomelle. Ne tunnustivat Suomen itsenäisyyden. Ne lupasivat, että Suomi saa olla vapaa valtio, sen ei tarvitse enää olla Venäjän kanssa yhdessä.

Maaliskuussa valittiin uusi eduskunta. Huhtikuussa kokoontui se Helsinkiin. Eduskunnassa oli nyt sosialistinenkin puolue taas mukana. Tämä eduskunta sääsi Suomelle kesäkuun loppussa uuden hallitusmuodon. Suomesta ei tullut kuningaskunta, vaan tasavalta. Tasavaltaa vaativat edistysmielinen, maalaisliittolainen ja so-

sialistinen puolue. Siihen suostuivat myös kokoomus- ja ruotsinmielinen puolue.

Heinäkuussa valitsi eduskunta Suomelle ensimmäisen, uuden presidentin *K. J. Ståhlbergin*. Tämä vaali ei ollut yksimielinen. Toiset tahtoivat presidentiksi Ståhlbergia, toiset Mannerheimia. Tästä asiasta on kiivaasti väitely maassamme puolueitten ja eri kansalaisten kesken. Eikä olla yksimielisiä vieläkään. Mannerheimia ei myöskään valittu sotajoukkojen ylipäälliköksi. Hän matkusti ulkomaille ja on ollut sielläsiitä asti. Koko maassa on innokkaasti kerätty Mannerheimille rahaa *kansalaislahjaksi*. Hän saa Suomen kansalta pian suuren lahjan palattuaan kotiin.

Viime vuonna saimme siis: viljaa ja itsenäisyyden tunnustuksen ulkomailta. Saimme myös hallitusmuodon ja presidentin. Nämä ovat tärkeitä tapauksia.

Mutta olot eivät vielä maassamme ole rauhoittuneet. Meillä on vielä ikävää ja vaikeaa puutetta. Pahin on se, ettei kansa ole yksimielinen. On monta eri puoluetta, jotka riitelevät ja väittävät. *Armahduskysymys* eduskunnassa on synnyttänyt paljon ikävää riitaa. On nim. vielä vankileireissä paljon punakaartilaisia vankeina. Heidän joukossaan on paljon murhaajia, varkaita, ryöstäjiä, kapinan johtajia, yllyttäjiä y.m. Sosialistit, maalaisliittolaiset ja osa edistysmielisiä eduskunnassa vaativat heille armahdusta. He tahtovat, että vangit päästetään vapaiksi ja saavat takaisin kansalaisluottamuksen. Siitä maa rauhoittuu, niin luulevat he. Mutta toiset sanovat: »vankeja ei saa vapauttaa, sillä he tappoivat, ryöstivät, polttivat, tekivät kapinan ja tahtoivat kaataa laillisen

hallituksen, kutsuivat tänne venäläiset bolsevikit, tekivät liiton heidän kanssaan ja tahtoivat viedä maan »ryssäin syliin». Jos vangit pääsevät vapaiksi, niin tekevät he vielä toisen kapinan.» — Tästä asiasta on paljon riideltä eduskunnassa, sanomalehdissä ja yksityisissä kansalaispiireissä. Eduskunnan enemmistö (sosialistit, maalaisliitto ja edistysmieliset) päätti, että suuri joukko vankeja pitää vapauttaa. Nyt odotetaan jännityksellä mitä presidentti sanoo: vahvistaako hän armahdulain, vai kieltäkö hän vankien vapautuksen.

Ulkomailla ei oikein luoteta Suomen valtion rauhalliseen kehitykseen. Se näkyy siitä, että Suomen rahalla ei ole arvoa ulkomailla. Tämä tuottaa meille suurta vahinkoa. Myös ovat elintarpeitten, vaatteitten, kenkien ja muitten tavarain hinnat kovin korkeat meillä. Kaikki maksaa paljon. Mistä saamme niin paljon rahaa? Valtiolla on vähän rahaa. Tuleeko suuri valtionkonkurssi? — Sentähden pitää jokaisen olla säästäväinen. Ei saa tuhlatat rahaa. Ei saa ostaa kalliita, ulkomaalaisia tavaroita (kahvia, hedelmiä, herkkuja, koristuksia). Ei saa laskea rahaa pois Suomesta ulkomaille. Kuuromykät! Pois ylellisyys ja tarpeettomien tavarain ostot! Käyttäkää kotimaista tavaraa ja tyytykää siihen!

Uusi vuosi tuokoon isänmaallemme rauhaa, sovintoa ja onnea! Oppikoon Suomen kansa vakavuutta, lainkuulijaisuutta ja siveitä, puhkaita tapoja! Ihmisten täytyy tulla paremmiksi. Pois juoppous, laiskuus, epäsiiveys ja huonot tavat! Suomen nuori kansa on liian jumalatonta ja kevytmielistä. Monet nuoret unhoittavat Jumalan pyhät käskyt. *Se on kansamme suurin onnettomuus.* Sillä jumalattomuus hävittää kansan. Katsokaa, kuinka onneton nyt on Venäjän maa ja kansa. Elköön Suomelle niin käykö!

Eläköön onnellinen, vapaa Suomi!

Rouva Maria Hirn.

80 vuotta täytti tammik. 5 p:nä eräs maamme vanhimpia kuuromykkä, rouva *Maria Hirn*, o.s. *Klingenberg* Helsingissä. Hän on k.m.opettajan hra *D. F. Hirn*-vainajan leski. Vuonna 1857 tuli hän oppilaaksi *K. O. Malmin* kuuromykkäin-

kouluun Porvoossa. Koulunkäyntinsä lopetettuaan joutui hän naimisiin hra *Hirnin* kanssa, joka myös oli kuuromykkä. Tämä oli ensimmäinen kuuromykkä-aviopari Suomessa. He muuttivat Turkuun, jossa *Hirn* pääsi k.m.koulun opetta-

Maria Hirn.

jaksi. Rouva *Hirn* avasi oman valokuvausliikkeen, jota hän hoiti monet vuodet. Perhe asui Turussa kolmisenkymmentä vuotta. Siellä he toimivat kuuromykkäin hyväksi koulussa ja

K. O. Malm, Maria Klingenberg, D. F. Hirn.

koulun ulkopuolella. Perustivat m.m. Turkuun k.m.yhdistyksen, ensimmäisen Suomessa. Kun Turun k.m.koulu muutettiin puhekouluksi joutui hra *Hirn* täysinpalvelleena eläkettä nauttimaan. Silloin perhe muutti lastensa luo Helsinkiin. Rouva *Hirn* on aina ollut ystävällinen ja iloinen luonteeltaan. Vielä nytkin hän käy mie-

lellään k.m.yhdistyksen kokouksissa ja liikkuu toveriensa parissa kunnioitettuna vanhuksena. — Julkaisemme tässä vanhan, harvinaisen kuvan. Siinä näemme rouva Hirnin nuorena tyttönä kuvattuna opettajansa K. O. Malmin ja sulhasensa D. F. Hirnin kanssa. Pyydämme toivottaa vanhukselle rauhallista elämän iltaa.

—◆—
Tilta Killinen.

70 vuotta täytti viime tammik. 3 p:nä Kuopion kuurojen koulun opettajatar, rouva *Tilda Killinen*. Rva Killinen, o.s. Lagus, syntyi Isossa Kyrössä. Hän kävi nuorena Jyväskylän seminaarin, toimi ensin kansakoulunopettajana ja joutui naimisiin Kuopion kuurojen koulun tulevan johtajan Kust. Killisen kanssa. Tultuaan v. 1880 Kuopioon ja tutustuttuaan kuurojenkoulun oppilaisiin rupesi rouva K. heitä opettamaan v. 1885. Siitä saakka on rouva K. uskollisesti, väsymättä ja hyvällä menestyksellä vuodesta vuoteen opettanut kuuroja lapsia. Tässä työssä hän yhä vielä pirteänä on, vaikkakin jo on päässyt korkeaan ikään. Intoa, voimia ja harrastusta opetustoimeensa hänellä on yhä runsaasti. Rouva K. on ollut myös laulunopettajana Kuopion tyttökoulussa yli 30 vuotta. Innolla on hän myös monella tavalla ottanut osaa Kuopion sivistysrienteihin.

Syntymäpäiväänsä vietti rouva Killinen lastensa luona Helsingissä. Merkkipäivänään sai hän paljon kunnioituksenosoituksia ja onnentoivotuksia omaisiltaan, ystäviltaan, opettajavereiltaan ja entisiltä oppilailtaan, kuuroilta ja kuulevilta monilta tahoilta. Jo yöllä heräsi hän

kauniiseen lauluun. Aamulla esittivät lapset ja lastenlapset laulua. Pitkin päivää tuli kukkia, lahjoja ja onnitteluja. Opettajatoverit Kuopion kuurojen koulusta lähettivät arvokkaan lahjan. Samoin Kuopion Tyttökoulun opettajat. Turun kuuromykkäinkoulun opettajain kirjalahjan toi neiti Anna Nyström. Mikkelin kuuromykkäinkoulun opettajakunta lähetti onnittelun. Helsingissä asuvat Kuopion kuurojen koulun entiset oppilaat lähettivät yhteisen onnittelun. Samoin lukuisat entiset kuurot oppilaat monilta paikkakunnilta. Kuopion tyttökoulun entisiltä oppilailta tuli myös onnittelu. Juhlapäivänä saadut muistot ja onnittelut todistavat miten kunnioitettu ja arvossa pidetty rouva Tilda Killinen on sekä opettajana, että kansalaisena.

Myöskin »Kuuromykkäinlehti» pyytää lausua 70 vuotiaalle kunnioitavimmat onnentoivotuksensa.

—◆—
Walter Stadius.

50 vuotta on täyttänyt kirjaltaja Walter Stadius viime joulukuun 27 p. Hän oli ensimmäisiä johtohenkilöitä H.K.Y:ssä ja S.K.L:ssa perustamisvuosina. Sitä paitsi hän on ollut H.K.Y:n ensimmäisenä rahastonhoitajana perustamisvuodesta lukien 5 vuotta. Hän on toiminut myös monivuotisena H.K.Y:n Raittiusseuran puheenjohtajana. Taitavana shakkipelajana on hän kuullut aikanaan H.K.Y:n Shakkiklubin johtokuntaan. H.K.Y:n lähetystö kävi onnittelemassa päivän sankaria hänen omassa huvilassaan Mosabackassa. Toimittaja J. Sundberg ojensi hänelle liikuttavan puheen jälkeen 4 kplettä Suomen Valtion palkinto-obligatsioonia.

Urheilijatovereille!

Ensi kerran Teitä tervehdin K.m. lehden palstoilla. Persoonallisesti Teitä tunnen vain harvoja, enemmän kuulopuheista, mutta kuitenkin olemme me jotain hyvin läheistä toisillemme.

Olemme »aseveikkoja» yhteisen, suuren aatteen palveluksessa. Sen eteen työskentelemme jokainen omalla kolkallaan, — mutta päämäärä on yksi ja yhteinen: Kansa, (myös kuuromykät), terveeksi ja voimakkaaksi! Tämä on ikivanha aate, jota jo Hellaan pojat ihannoivat. — Vuosadat, — tuhannet, ovat menneisyyden ja nyky-

laajenevaa huomiota osakseen. Mutta yhä enemmän on ponnisteltava. On vielä paljon nuoriakin k.m., jotka eivät tiedä urheilusta mitään. — Kaikki, kaikki viimeistä miestä myöten on saatava mukaan. On pantava viesti kulkemaan ympäri Suomenniemien, kaupungista metsätöilleihin, metsätöistä kaupunkiin: Valveutukaa, kuuromykät!

Että kuuromykätkin voivat johonkin pystyä, siitä ovat todisteina m.m. Oskar Vetzellin maine uimahyppääjänä, Antti Jokelaisen tulokset ulkomaisissa k.m. kilpailuissa, ja Janne Seppälän, ai-

Osk. Wetzell.

A. Jokelainen.

J. Seppälä.

syiden välillä, mutta edelleen on urheilulla oma vakiintunut sijansa kansojen sivistyspyrinnöissä. Sen muodot tosin ovat muuttuneet, mutta itse ajatus, urheilun tarkoituserä, se on ja pysyy edelleen samana kuin se oli jo harmaassa muinaisuudessa.

»Terve sielu terveessä ruumiissa!» on lause, jonka ympärille kansat, rotuun ja kieleen katsomatta veljinä yhtyvät.

Kuuromykkätoverit!

Käsitätekö Te mihin tuo lause meitä velvoittaa? Sanon, meitä, sillä urheilu ei ole kenenkään yksityinen, etuoikeutettu huvi, sen palvelukseen ovat tervetulleita kaikki, lapsesta harmaahapsiseen vanhukseen asti. Niin myös me kuuromykät.

Olen kyllä vilpittömäksi ilokseni havainnut, että urheiluaate on k.m. keskuudessa saanut yhä

koimaan kuulevainkin keskuudessa, pelätty maine »lentäjänä» lyhyillä matkoilla.

Kuuromykät eivät kylläkään voi itsenäisesti harjoittaa urheilua, koska sen alkeet ovat liian vaikeita ominneuvoin oppia. Siksi kehoittaisin kuuromykkiä liittymään kuulevain seuroihin, saadakseen niistä hyödyllistä oppia.

Tiedän kyllä, että kuuromykät eivät tahdo rohjeta mennä kuulevain kera urheiluharjoitukseen, ujous, tahi sanoisiko — pelko heitä estää. Lapsellinen pelko siitä, että kuulevat heille nauraisivat. Olen itse läpikäynyt tuon »tulikokeen» ja tiedän sanoa, että pelko edellämaitusta on turha. Opin ja harjoituksen vuoksi on k.m. ehdottomasti mentävä kuulevain urheiluseuroihin, sillä ominneuvoin eivät he tule toimeen. Urheilukin vaatii taitoa ja järkipäistä harjoitusta, ennenkuin sillä alalla johonkin pystyy. Ainakin

Kuuromykkiä talviurheilussa.

seudullaan etevimpäin ja innokkaimpain k.m. on se tehtävä, ja saamansa kokemuksen avulla neuvottava toisia k.m. Tämä on helppo toteuttaa, jos on hyvää tahtoa ja miehen mieli.

Toverit!

Taasen on vireillä homma saada järjestetyksi Pohjoismaiset k.m. urheilukilpailut. En varmuudella tiedä missä ja milloin ne tulevat tapahtumaan, mutta veri suonissani virtaa kiihkeämmin kuin niitä ajattelen. Tiedän, että Ruotsin, Norjan ja Tanskan pojat valmistautuvat niitä varten, saapuakseen voitonvarmoina otteeseen ja sieltä voittajina poistuakseen. —

Sallimmeko me sitä? — Ei, tuhat kertaa ei! Skandinaaveille on näytettävä, että Suomenkin kuuromykissä asuu rotunsa sitkeys ja voima. Suomalaisten on oman kuntosensa avulla valloittava Pohjoismaiden, ja miksi ei — koko maailman kuuromykkäin keskuudessa se paikka, joka heille vapaan valtion kansalaisina kuuluu.

Siis työhön Suomen kuuromykät!

Taula.

Kirje Nuutilan k. m. poikain maatalouskoulusta.

Kuten tämänkin lehden lukijat ovat saaneet tietää alkoi tämä k. m. poikain maatalouskoulu toimintansa viime toukokuun ensimmäisenä päivänä. Meitä on nyt täällä 3 oppilasta, jotka olemme päättäneet antautua maaomien palvelukseen ja täällä me saammekin toivomaamme opetusta. Viime kesä ja syksy kulua hurahivat kaikenlaisiin maataloustöihin melkein huomaamattamme. Vaihteleva työ raittiissa ulkoilmassa oli hyvin terveellistä ja mieli pysyi iloisena ja virkeänä. Jos me emme alussa osanneet tehdä jotakin työtä, niin silloin maisteri tarttui itse työhön, näytti ja neuvoi. Sekös innostutti, sillä me tahtoimme oppia tekemään yhtä hyvin ja mukavasti kuin hänkin.

Heinänteko ja elonkorjuu sujui hyvin, joskin silloin tällöin sateiset säät haittasivat. Keittiökasvitarhasta saatiin kaikenlaisia keittiökasveja koko talveksi ja vieläpä muutamia laatuja yli oman tarpeenkin. Keittiökasvit kasvoivat erinomaisen hyvin. Kupu ja kukkakakaalit, sekä lantut olivat komeat ja muutkin keittiökasvit olivat hyvin kehittyneet. Oli esim. paljon 7 à 8 kg. painavia lantuja ja 9 kg. painavia kaalinkupuja. Kirkonkylässä pidetyssä Marttayhdistyksen toimeenpanemassa puutarhanäyttelyssä saivat Nuutilan keittiökasvit palkinnon.

Syksypuolella alettiin tätä maatalouskoulun asuinrakennusta korjata, jossa työssä me oppilaatkin saimme olla osaksi mukana.

Syksystä alkaen olemme kukin vuorotellen viikon kerrallaan päivystäjänä navetassa ja tallissa, joissa ruokimme ja hoidamme kaikki kotieläimet. Mainitsen, että me myös itse lypsämme kaikki lehmät.

Viime marraskuun 1 päivänä alkoi tietopuolinen opetus 2 tunnilla päivässä, joka kestää tulevan toukokuun 1 päivään.

Kerrompa hiukan jouluaaton vietosta täällä. Kun oli ensin saunassa kylvetty, niin sitten syötiin vahva jouluyöllinen monenlaisia ruokia. Sitten meidät kutsuttiin saliin, jossa oli komea joulukuusi. Kun oli soitettu ja laulettu ja rouva Harlin oli lukenut joulukertomuksen, juotiin vehnäkahvit ja keskusteltiin m. m. vanhan kansan joulutavoista.

Riemu nousi ylimmillen kun sisään astui joulupukki rukki olallaan. Se oli lahja rouvalle. Myöskin oli, pukilla mukanaan joukko joulupaketteja, jotka se asetti kuusen juurelle. Sieltä saimme kukin vuorotellen ottaa yhden lahjan ja antaa sen sille, jonka nimi siinä oli. Emmekä me oppilaatkaan jääneet osattomiksi lahjoista. Mielenkiinnolla seurasimme tätä lahjojen jakelua, ja hauska oli nähdä mitä yllätyksiä joulupukki oli kullekin valmistanut. Kun kaikki lahjat olivat loppuneet, laulettiin lopuksi »Sun haltuus rakas isäni», jolloin juhla oli päättynyt ja kello osoitti silloin kahtatoista. Ulkona paukkui pakkaneen ja tähdet tuikkivat ystävällisesti ja vallitsi jouluyön suuri rauha.

Yrjö Kuusela.

Laanilan kasvitarha- ja talouskouluun

Oulun lähellä, otetaan oppilaiksi ensi keväästä lähtien myös kuurojenkoulun käyneitä. Koulu on erittäin sopiva Pohjolan tytöille. Heimari onkin ollut heille liian kaukana. Viime kesänä oli Laanilan koulun johtajatar, neiti Alma Merenheimo käymässä Heimarissa. Täällä hän näki, miten kuurojenkoulun käyneet tytöt työskentelevät kuulevien rinnalla ja miten hyvin kuulevat tulivat heidän kanssaan toimeen. Allekirjoittaneen kehoituksesta päätti neiti M. ensi

keväästä ottaa kouluunsa myös kuuromykkätyttöjä. Tämä on varmaan ilosanoma monelle Pohjolan tytölle. On erittäin hauska tietää, että he nyt saavat oman koulunsa. He eivät enää tarvitse matkustaa tänne kauaksi Mikkelin seuduille. Kenties joku Oulun koulun opettajista tahi opettajattarista rupeaa ensi kesänä antamaan heille opetusta parisen tuntia päivässä koulun tietopuolisissa oppiaineissa. Vastedes kirjoitetaan tästä Laanilan koulusta enemmän.

Samalla ilmoitan, että Heimarin kouluun otetaan oppilaisiksi kuurojenkoulun käyneitä tyttöjä ensi keväänä kuten ennenkin.

Mikkeli, 20. XI. 19.

E. J. P.

Tietoja kotimaasta.

Lukjoillemme! Kuuromykkäinlehden tammi-kuun numero lähetetään vielä kaikille viimevuotisille tilaajillekin. Mutta seuraavia numeroita ei lähetetä enään niille, jotka eivät ole tilaustaan uudistaneet vuodeksi 1920. Pyydämme siis *kaikkia* lukijoitamme *tilaamaan Kuuromykkäinlehden vuodeksi 1920!* Se maksaa 4 mk. Lehden voi tilata lähimmästä postikonttorista, sekä suoraan toimitukselta osoite: *Kuuromykkäinlehti, Helsinki, Rikhardinkatu 2.* Tillatkaa lehti pian!

Osoitteita. Turun hiippakunnan kuuromykkäinmatkapapin osoite on: pastori *Kustaa Nyman*, Vaasa; Kuopion hiippakunnan: pastori *Tuomo Itkonen*, Oulu, Linnankatu 11; Savonlinnan: hiippakunnan: pastori *Otto Myyryläinen*, Mikkeli; Porvoon hiippakunnan: pastori *Huugo Nyberg*, Helsinki, Johanneksentie 4. *Kuuromykkäin Liiton* osoite on: Helsinki, Rikhardinkatu 2. Herra *J. Sundbergin* osoite on Helsinki, Puistokatu 9. Kirjoitukset ja uutiset kuuromykkäinlehteä varten on lähetettävä past. *H. Nybergin* osoitteella.

Tietoja Kuuromykkästä. Talontytär Ida Lehtonen Hollolan Korpikylästä, Oulun k. m. koulun ent. oppilas tervehtii kirjeellään tovereitaan. Hän voi hyvin ja toimii suurella, hyvässä kodissaan kaikissa taloustoimissa. Hän on käynyt Heimarin 7 kuukautisen puutarha- ja talouskoulun, jossa menestyi hyvin. Sieltä päästyään on hän kodissaan harrastanut puutarhanviljelystä. Kotona onkin laaja puutarha, jossa kasvaa viinimarjapensaita, omenapuita, raparperia, mansikoita y. m. Idalla on yksi k.m. sisar, Hilja sekä 2 k.m. veljeä: Onni ja Huvi. Hilja ja Onni ovat läpikäyneet Oulun k. m. koulun. Huvi on vielä koulussa. Hilja ja Onni ottavat innolla osaa laajan kotitalouden kaikkiin töihin ulkona ja sisällä.

Viime kesänä vieraili heidän luonaan hyvä ystävä neiti Fiia Päätaalo Oulusta. Se oli hauskaa aikaa. Terveisiä kaikille!

Turun k. m. urheiluseura „Valpas“ vietti 10 vuotisjuhlaansa jouluk. 6 p:nä k.m. yhdistyksen huoneustossa. Tilaisuutta varten oli sali aistikkaasti koristettu köynnöksillä, kukilla ja Valppaan vaakunalla. Kaikki sanotun seuran jäsenten eri kilpailuissa saavutetut palkinnot, m.m. kaksi Ruotsista saatua, oli asetettu näytteille ja olikin niitä jo iso joukko, todisteena, että ahkeraan ovat Valppaalaiset kilpailleet urheilussa 10 vuoden ajalla. Kutsumuksia juhlaan oli lähetetty muillekin k. m. urheiluseuroille, Suomessa, mutta oli ainoastaan toimittaja hra J. Sundberg saapuvilla, edustaen Helsingin urh. seuraa. Sen sijaan oli muilta urh. seuroilta, kuten Tampereelta, Jyväskylästä, Kymnlaaksosta ja hra J. Lehtimäeltä, saapunut onnittelukirjeitä, jotka julkiluettiin läsnäoleville. Ohjelma vaihteli puheilla ja esitelmillä, joita pitivät hra Sundberg, hrat Palomaa, Vilkki, Savisaari ja Koski. Kaikki esitelmät yleensä koskivat urheilua, sekä Valppaan toimintaa 10 vuoden aikana. Hra J. Sundbergin puhe oli varsin innostava, jota jokainen mielenkiinnolla seurasi. Lisäksi hra Palomaa muistutti, että juhlalla oli myöskin isänmaallinen merkitys, sillä samana päivänä juhlittiin Suomen itsenäistytämisen muistoa, kaikkialla. Sen johdosta kohotettiin myös „eläköön“ huuto Suomelle. — Väliajoilla nautittiin maukkaita antimia, joita ahkerat emännät tarjoilivat juhlan yhteyteen järjestetystä pikku ravintolasta. — Niille Valppaan jäsenille, jotka alusta asti, eli 10 vuotta olivat kuuluneet sanottuun seuraan, tekivät naiset pienen yllätyksen, kiinnittämällä heidän rintaansa sievän kukkakimpun. Kovin ällistyivät pojat moisesta kunnian osotuksesta. Tästä miesten kukittamisesta kohosi juhlatunnelma ylimmilleen ja mahdollisesti myös toiset valppaalaiset (nuoremmat) innostuivat. Koko juhla oli perinpohjin onnistunut ja hauska, jonka vuoksi se ikuistettiin valokuvalla. — Onnea eteenpäin „Valppaalle“, joka tähän asti on pystyssä pysynyt monista vaikeuksista huolimatta, vaikka on vasta lapsuusijässä oleva. Saakoon urheiluaate yhä enemmän jalansijaa muissakin, sillä niin kauvan, kun on intoa mielessä, ei ole aikaa maata. Siis ylös kaikki yhtenä miehenä, Valppasta tukemaan.

Uskollista työmiestä muistettu. K.m. sahatyömies *Vihtori Remmi* sai isännistöltään lahjaksi 3 tuhatta markkaa viime marraskuussa. Remmi on ollut 17 vuotta työmiehenä Fellmanin sahalla Lahdessa. Nyt on saha myyty ja saanut uuden omistajan. Remmi on ollut ahkera, siivo ja uskollinen työmies. Hän ei ole muuttanut paikasta toiseen.

Joulujuhlaansa vietti *Viipurin Kuuromykkäin* yhdistys tämän kuun 5 p:nä keskuskansakoululla.

Juhlaan oli saapunut runsaasti kuuromykkiä ja heidän kuulevia ystäviänsä, ei ainoastaan Viipurista, vaan myös muualtakin esim. Sakkijärveltä, Koivistolta, Mustamäeltä, Uudeltakirkolta, Lappeenrannasta, Käkisalmeilta ja Johanneksesta. Juhla alkoi klo 4 i. p. Ohjelman sisältö oli seuraava: Tervehdyspuhe, Kertomus: Liisan murhelapsi (Hra A. Tolpo), Runo: Kuuron laulu, Väli-aika eli virvokkeiden tarjoilu, Joululaulu (kuuromykkä-kööri rouva Helmi Kasken johdolla), Runo: Rauhahan hymni (neiti Vuokkolan sepittämä), kertomus: Ei ollut sijaa majassa (hra S. Paavilainen), Väli-aika, näytelmä: Hartaushetki, Laulua (kuuromykkä-kööri), Väli-aika, Huviposti ja lopuksi leikkiä. Hra J. Tenkanen oli postiljoonina, joka jakeli postia. Hän oli niin hauska ja mukavasti puettu, että saattoi meitä kaikkia makeaan nauruun. Ilta kului rauhallisesti ja hupaisasti. Kaikki olivat erittäin tyytyväiset. Leikittiin siksi kunnes juhla loppui kello 12.

Sitten seuraavana päivänä tämän kuun 6 p:nä me kaikki kuuromykkät saimme luvan käydä Viipurin museossa katsomassa. Rouva H. Kaski kysyi kirjeellisesti lupaa jo edeltäpäin museon vahtimestarilta, joka itse kävi Kasken kotona ilmoittaen, että kuuromykkät saavat ilmaiseksi käydä museossa. Olimme tälle ystävälliselle vahtimestarille kiitolliset. Siellä museossa oli paljon nähtävyyksiä muinais-ajoilta.

Uusia vakinaisia jäseniä S. K. L:n jäsenluetteloon: Möykkynen, Kalle, jalkinetyöntekijä, Helsinki; Collan, Anna, neiti, Parikkala; Kyläniittu, Aina, palvelijatar, Eurajoki; Kokkonen, Kaarlo, maanviljelijä, Pihtipudas; Mattsson, J. Wald., puuseppä, Närpiö; Ekman, Gunnar, suutari, Vaasa; Blomqvist, Ida, ompelijatar, Helsinki; Blomqvist, Aina, ompelijatar, Jomala, (Ahvenanmaa), Nyqvist, Anders, juustonsuolaaja, Lapträsk; Jukola, H. A., kuuromykkäin opettaja, Turku; Willberg, Martta, siivooja, Tornio; Salovaara, Sofia, rouva, Kotka; Laatikainen, Aleksis, kivimies, s:a; Manner, Aino, torpan tytär, Ryttylä; Manner, Fanny, torpan tytär, s:a; Sandblom, Edith, rouva, Tammisaari; Poikselkä, Pekka, talollisen poika Räisälä, Myllypelto.

Helsingin K. m. yhdistys viettää 25 vuotishuhlaansa helmikuun 14 p:nä.

Riihimäen k:m: yhdistys vietti joulukuusijuhlaansa uudenvuoden päivänä. Ohjelmassa oli puheenjohtajan tervehdyspuhe, sitten pastori H. Nybergin laaja esitelmä isänmaasta ja sen itsenäisyydestä. Kahvinjuonnin jälkeen esittivät hassunkurisen pila-vuorokeskustelun hrat L. Vainola ja H. Ylen. Sen jälkeen syötiin makeata joulupuuroa, jonka keittämisestä monet kiitokset r:va Aliina Simolalle! Joululahjojen jakelua ja huvipostia. Lopuksi karkeloa. Ei koskaan ennen ole ollut niin paljon osaan ottajia kuin nyt, luvultaan noin 55 k:mykkää Helsingistä, Tampereelta jopa

Turusta saakka lukuunottamatta ympäristöä. Muuten ohjelma sujui erinomaisesti ja ilta oli rattoisa.
L-na. W-la.

Viipurin kuuromykkäin yhdistys avattiin 26 p. lokakuuta kaupungin kansakoululla. Yhdistys oli vaikean ajan ja huoneuston puutteen takia suljettuna parin vuoden ajan.

Yhdistys on avoinna kaksikertaa viikossa lauantaisin ja sunnuntaisin.

Pastori Myyryläinen vieraili täällä 27 p. lokakuuta ja piti hartaushetken. Johtokuntaan valittiin: pastori Myyryläinen, rouva Helmi Kaski, neidit Alma Valjus ja Lyyli Rytönen, herrat Arvi Tolpo ja Armas Suikkanen. Puheenjohtajaksi valittiin pastori Myyryläinen, varapuheenjohtajaksi rouva H. Kaski, kirjanpitäjäksi Alma Valjus, rahastonhoitajaksi Arvi Tolpo ja kirjastonhoitajaksi Armas Suikkanen.

Kuolleita. Syyskuun 29 p. kuoli Munsalassa *Maria Lovisa Gästrin* 64 v. vanhana. Hän sairasti kauvan aikaa syöpätautia. Oli käynyt aikanaan Pietarsaaren kuuromykkäkoulun.

Pari vuotta aikasemmin eli joulukuun 25 p. 1917 on kuollut hänen veljensä *Anders Gästrin*, joka asui samassa pitäjässä. Hän oli erittäin taitava puuseppä ja oli myöskin Pietarsaaren koulun entinen oppilas. Hän oli kuollessaan 58-v. vanha jätti jälkeensä vaimon ja useita lapsia.

Lokak. 22 p. kuoli Kauhavalla työmies *Juho Lammi* sairastettuaan kauvan aikaa vaikeaa tautia. Hän jätti jälkeensä vaimon. Lammi oli kuollessaan 51v. 8 kk. ja 12 päivän vanha. Hän oli Kurikan koulun käynyt.

Marrask. 5 p. 1918 on Lappajärvellä kuollut espanjautiin torpparintytär *Liisa Ahonpää*. Hän oli Jyväskylän koulun entinen oppilas.

Porissa on jo monena vuotena pidetty joulujuhlaa kuuromykkille aina loppiaisenä. Juhlat ovat aina olleet erittäin onnistuneita. Suuri joukko kuuromykkiä maseudultakin on niihin kokoonnut. Viime loppiaisenä pidettiin sellainen juhla, joka oli varsin hauska. Ohjelmassa oli puheita, kertomuksia ja kauniita kuvaelmia, kahvia ja suuri vehnäpulla tarjottiin jokaiselle. Suurta ihastusta herätti läsnäolevissa erittäin pieni opettavainen näytöskappale „Rakkaat sisarukset“. Siinä esiintyivät neiti Ina Nordlund, Saimi ja Elli Lehtonen Helga Fager, Elli Selin, Kalle Hurttila ja muutamia kuulevia tyttöjä Svensbergin lastenkodista. Kaikki esiintyjät puhuivat ja viittoivat. Täytyi ihmetellä miten kuulevat lapset olivat oppineet viittoomaan niin hyvin. Paljon puuhaa ja vaivaa oli ollut juhlan järjestäjille, joista mainittakoon erittäin neidit Ina Nordlund, Viktoria Norlund ja rouva Olga Rosenberg. Juhlassa oli 50 kuuromykkää saapuvilla.

Tavanmukaisen joulujuhlansa vietti Vaasan Kuuromykkäin yhdistys tammikuun 3 p. Kaunis joulukuusi valaisi juhlahuonetta. Puheita,

kertomuksia y. m. esitettiin. Kahvia ja teetä juotiin. Pistäytyipä pieni joulutonttukin juhlassa ja jakeli kaikille kuuromykkille pieniä lahjoja. 49 kuuromykkää oli läsnä tässä hausassa juhlassa.

Avioliittoon vihittiin tammikuun 8 p. Huitisten Lauttakylässä työmies *Juho Kustaa Loima* Huittisista ja leski *Hilda Maria Suominen* (syntyisin Lähteenoja) Vampulasta. Vihkimisen toimitti pastori Nyman.

Pastori A. Eliel Nordmanin muisto. Joulukuun 5 p:nä oli vuosi kulunut pastori Nordmanin kuolemasta. Tämä päivä muodostui Turun kuuromykkäinkoulussa kauniiksi muistopäiväksi. Aamulla oppilaat opettajineen kokoutuivat koulun juhlasaliin. Opettajain joukossa nähtiin myöskin kuuromykkäin lämminsydäminen ystävä opettajatar Naimi Helsingius. Juhlasalissa oli pastori Nordmanin muotokuvan ympärille asetettu vihreitä lehtiä ja kateederia kaunistivat männynoksat. Kun oppilaat olivat tulleet paikoilleen, lauloivat opettajat ihanan laulun „Jerusalem Sä uus’ ja ylhäinen, Sä linna Jumalan“ Laulun vaiettua piti v. t. johtaja neiti E. Drake hengellisen muistopuheen, jota oppilaat tarkkaavina seurasivat. Aamulukemisen jälkeen, jolloin koululle annettiin lupa, kokoutuivat oppilaat ja opettajat koulun pihalle, josta lähdettiin Turun vanhalle hautausmaalle. Siellä asetettiin pastori Nordmanin vainajan hautakummun ympärille. Omaisten laskiessa kukkia kummulle lauloivat opettajat laulun „On koti, jossa ikilaulu soi“, jonka perästä yläluokan oppilas *Impi Jokinen* laski kummulle valkokukkaisen vihreän seppeleen, puhuen lämpimästi rakkaan kaivatun johtajan muistolle. Kun opettajat vielä olivat laulaneet „Voimmekohan tulla yhteen“ erottiin haudalta ja lähdettiin verkalleen kulkemaan valkovaipaisen hiljaisen kalmiston teitä kotiin päin.

Juhlaksi muodostui Turun kurom. yhdistyksessä sunnuntai-iltana jouluk. 7 p:nä. Yhdistys sai silloin mieluisina vierainansa pitää opettajat-taret neidit *Lovisa Sahlbergin*, *Naimi Helsingiuksen* ja *Anna Nyströmin* sekä toimittaja herra *John Sundbergin*. Yhdistyksen puheenjohtajan pidettyä tervehdyspuheen, selosti hra *Armas Vilkki* edellisenä iltana vietettyä urheiluseura „Valppaan“ 10-vuotisjuhlaa. Ja *B. Kaski* luki juhlaan myöhästyneen onnittelukirjeen. Sitten neiti *Helsingius* kertoi erittäin kauniisti muistojaan piispa *Alo-pæuksesta* kuulevain ja kuuromykkäin uskonton-opettajana ja pappina. Hra *E. Savisaari* piti muistopuheen pastori *A. E. Nordmanin* kuolin-päivän, joulukuun 5 päivän johdosta. Ja hra *Sundberg* kertoi hauskaasti käynnistään *Frans Leijonin* luona. Hän kertoi, miten sokeakuromykkä *Frans* on hoitanut valmistamaansa kasvi-putarhaa ja viljellyt maata. Hra *Sundberg* piti

myös esitelmän ulkomaiden kuuromykkäinvanhainkodeista. Esitelmän johdosta useat toisetkin puhuivat ajatuksiaan vanhainkodeista. Ilta kului loppuun hupaisesti seurustelussa ja vilkkaassa keskustelussa. Lopuksi pidettiin vielä jäähyväispuheet hra *Sundbergille* ja lähetettiin paljon terviseitä helsinkiläisille.

Vanhainkoti. **Norjalainen neiti lahjoittajana.** Norjalainen neiti *Sigrid Kolstad*, joka asuu *Gubrandsdalenissa* Norjassa, on Turun lähistölle perustettavaa kuuromykkäin vanhainkotiä varten lahjoittanut 114 mk. Tällä summalla hän toivoo ostettavaksi kodille jonkun sopivan esineen. Vilpitön kiitos kaukaiselle lahjoittajalle!

Tilanpuutteen takia emme ole voineet vielä painattaa lehteen useita meille lähetettyjä kirjoituksia.

Syvällä surulla ilmoitamme, että
rakas lapsemme

Elli Klaara

nukkui lyhyen taudin sairastettuaan kuoloneen *Kiikassa* joulukuun 16 p:nä 1919, 2 v. 4 kk. 14 p. ikäisenä. Häntä katkerasti kaipaamaan jäi äiti, isä, isoisa, isoäiti y. m. sukulaiset ja ystävät.

Tekla ja Vilho Kallio.

Syvällä surulla ilmoitamme,
että rakas poikamme

Jalmari Eskola

Synt. 14. 9. 1900. Hukkui *Kymijokeen* 8. 12. 1919. Lähinnä surevat isä, äiti, 4 siskoa ja 3 veljeä sekä sukulaiset ja ystävät.

Antti Eskola.